

MÄÄRÄYS 55/011/2001

**YLEISTEN
KIELITUTKINTOJEN
PERUSTEET**

© Opetushallitus 2002

Taitto: Pirjo Hilkku

Painopaikka: Edita Prima Oy

Helsinki, 2002

ISBN 952-13-1283-1 (nid.)

ISBN 952-13-1388-9 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 55/011/2001

MÄÄRÄYS Velvoittavana
noudatettava

PÄIVÄMÄÄRÄ 31.10.2001

Voimassaoloaika
1.1.2002 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu

L 668/1994 2 §

A 669/1994 5 §

A 116/1999

Kumoaa Määräyksen no 6/630/94

Muuttaa Määräystä no

YLEISTEN KIELITUTKINTOJEN PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Yleisten kielitutkintojen perusteista, joita on noudatettava 1.1.2002 lukien toistaiseksi.

Kielitutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjät, testien laatijat ja arvostelijat eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Pääjohtaja

Jukka Sarjala

Ylitarkastaja

Tarja Jukkala

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	7
Tutkintojen sisältö	7
Kielitaidon tasoasteikko	7
Aihealueet	9
Kielenkäyttötarkoitukset	9
Testitehtävät	10
Puheen ymmärtämisen osakoe	10
Tekstin ymmärtämisen osakoe	10
Puhumisen osakoe	10
Kirjoittamisen osakoe	11
Rakenteiden ja sanaston osakoe	11
Suoritusten arviointi	11
Todistukset	12
Erityistukea tarvitsevien kielentestaus	12
LIITTEET	13
Taitotasojen kuvaukset	13
Aihealueet	18
Kielenkäyttötarkoitukset eli funktiot	23
Todistusmalli	26

JOHDANTO

Yleisten kielitutkintojen tulee mitata aikuisen toiminnallista kielitaitoa. Käsite toiminnallinen kielitaito viittaa siihen, miten luontevasti ja sujuvasti henkilön on suoriuduttava eri tehtävistä ja tilanteista, joissa vaaditaan kielen ymmärtämistä ja käyttämistä.

Kielitutkinnot suoritetaan perus-, keski- tai ylimmällä tasolla. Osallistujan on itse valittava, minkä tasoiseen testiin hän osallistuu. Perustason testi kohdistetaan taitotasoasteikon tasoille 1–2, keskitason testi tasoille 3–4 ja ylimmän tason testi tasoille 5–6.

Kaikissa kielitutkintojen testeissä tulee olla viisi osakoetta: puheen ymmärtäminen, tekstin ymmärtäminen, puhuminen, kirjoittaminen sekä rakenteet ja sanasto. Suoritukset on arvioitava arviointiperusteiden mukaisesti, ja osallistujille on annettava todistus, jossa on numeerisesti ilmaistu kielitaitoprofiili eli erillinen taitotasoarvio kaikista viidestä osakoikkeesta sekä yleistaitotasoarvio, joka perustuu osakoikkeiden taitotasoarvioihin.

Eri kielten tutkintojen tulee olla vertailukelpoisia siten, että esimerkiksi tason (= arvosanan) 2 on vastattava samaa toiminnallista kielitaitoa eri kielissä. Vastaavuus ei saa riippua siitä, miten tutkinnon suorittaja on taitonsa hankkinut. Samantasoisen toiminnallisen kielitaidon hankkiminen voi eri kielissä kestää eripituisen ajan.

TUTKINTOJEN SISÄLTÖ

Yleisten kielitutkintojen on testattava taitoa viestiä vieraalla kielellä. Testit on laadittava niin, että kielitaitoa mitataan samankaltaisissa tilanteissa, joihin osallistuja todellisuudessaakin joutuu. Tutkintojen sisällönmäärityksissä kielenkäyttötilanteita on kuvattava niissä esiintyvien aihepiirien ja kielenkäyttötarkoitusten eli funktioiden avulla. Kielitaidon määritykset ovat samankaltaisia myös kansainvälisissä kommunikatiivista kielitaitoa testaavissa tutkinnoissa.

KIELIT AidON Tasoasteikko

Tutkintojen keskeinen osa on taitotasoasteikko. Kielitaitoarviot on annettava 6-portaisen taitotasoasteikon avulla, joka on yhteismitallinen Euroopan Neuvoston kehittämän yleiseurooppalaisen viitekehäyksen taitotasoasteikon kanssa. Taitotasoasteikko on sovellettavissa myös muihin kuin tutkintoon suoraan liittyviin tarkoituksiin. Esimerkiksi työnantaja voi käyttää asteikkoa määritellään, millaista kielitaitotasoa eri työtehtävät vaativat. Koulutuksen suunnittelijat voivat käyttää asteikkoa laatiessaan opetussuunnitelmia. Myös oppija voi asettaa omat tavoitteensa asteikon mukaisesti. Asteikko itse ei kuitenkaan vielä tarjoa kovin konkreettista tietoa siitä, mihin taitotasolla viitataan. Siksi on perehdyttävä myös aihealueuuteen sekä funktioluetteluun, jotka on ryhmitelty testitasojen mukaisesti.

Seuraavassa on määritelty kuusiportainen yleistaitotasoasteikko:

- 6 – Ymmärtää vaikeuksitta kaikenlaista puhuttua ja kirjoitettua kieltä. Ilmausten hienot sävyerot tuottavat enää harvoin vaikeuksia. Puhuu ja kirjoittaa erittäin sujuvasti tilanteeseen sopivalla tyyllillä, ja pystyy ilmaisemaan hienojakin merkitysvaihteita. Kieliopin ja sanaston hallinta on varmaa lähes kaikissa tilanteissa, ja pienetkin puutteet ovat harvinaisia.
- 5 – Ymmärtää pidempää, normaalitempoista kasvokkaista sekä mm. televisiosta ja radiosta kuultavaa puhetta, vaikka joskus ymmärtäminen vaatii jonkin verran ponnistelua. Ymmärtää rakenteellisesti ja kielellisesti monimutkaisia tekstejä ja oman aikamme kirjallisuutta. Puhuu ja kirjoittaa selkeästi ja sujuvasti erilaisista aiheista, mutta harvinaisten sanojen ja monimutkaisten lauserakenteiden käyttö saattaa kuitenkin tuottaa vaikeuksia. Hallitsee kieliopin ja sanaston yleensä hyvin ja monipuolisesti.
- 4 – Ymmärtää normaalitempoista kasvokkaista puhetta ja keskustelua yleisistä aihepiireistä sekä mm. televisiosta ja radiosta kuultavaa puhetta, mutta joitakin yksityiskohtia saattaa jäädä ymmärtämättä. Nopea puhekieli ja murteellisuudet tuottavat kuitenkin vaikeuksia. Ymmärtää vaivatta yleisiä aihepiirejä käsitteleviä tekstejä, joskin muutamat tekstin välittämät sävyerot voivat jäädä epäselviksi. Selviää melko hyvin myös vieraammissa puhe-tilanteissa. Pystyy kirjoittamaan sekä yksityisiä että puolivirallisia tekstejä ja esittämään ajatuksiaan yhtenäisinä kokonaisuuksina. Tekee puheessa ja kirjoituksessa eron virallisen ja epävirallisen kielimuodon välillä. Hallitsee peruskieliopin ja -sanaston hyvin.
- 3 – Ymmärtää pidempää puhetta ja keskeisen ajatuksen monista televisio- ja radio-ohjelmista, jos aihepiiri on suhteellisen tuttu. Ymmärtää tavallisia tekstejä, jotka eivät vaadi aiheen tuntemusta. Normaalitempoinen puhe ja vaativimmat tekstit saattavat tuottaa vaikeuksia, jos puhejakso on pitkä ja aihepiiri vieras. Selviää tavallisimmissa käytännön puhe-tilanteissa ja pystyy kirjoittamaan yksinkertaista, yhtenäistä tekstiä tavallisista aiheista, vaikkakin kieliopilliset ja sanastolliset puutteet toisinaan vaikeuttavat ymmärtämistä. Hallitsee hyvin jokapäiväisiin tilanteisiin liittyvän sanaston ja peruskieliopin tavallisimmat rakenteet.
- 2 – Ymmärtää selkeää ja yksinkertaistettua puhetta, joka käsittelee jokapäiväisiä ja tuttuja asioita. Ymmärtää helposti lyhyitä, yksinkertaisia tekstejä ja saa selville pääasiat tuttuja aihepiirejä käsittelevistä teksteistä. Selviää rutiininomaisissa yksinkertaista tiedonvaihtoa vaativissa puhe-tilanteissa, vaikka ääntäminen on vielä puutteellista. Pystyy kirjoittamaan suppeita, yksinkertaisia tekstejä jokapäiväisistä asioista, mutta teksti voi olla hajanaista. Hallitsee yksinkertaisimman peruskieliopin ja tavallisimman perussanaston.
- 1 – Ymmärtää hitaasta ja selkeästä puheesta yksinkertaisia perustason ilmauksia, jotka liittyvät suoraan omaan elämään tai jotka koskevat välitöntä konkreettista ympäristöä. Pystyy löytämään tietoa yksinkertaisista teksteistä. Selviää kaikkein yksinkertaisimmissa puhe-tilanteissa, mutta puhe on hidasta

ja hyvin katkonaista ja ääntämisessä on puutteita. Pystyy kirjoittamaan erittäin lyhyitä tekstejä, joissa on lukuisia kielellisiä puutteita. Tuntee kaikkien yleisimmän perussanaston ja joitakin peruskieliopin rakenteita.

Asteikosta on täsmennetyt kuvaukset osakokeittain liitteessä 1.

AIHEALUEET

Tutkinnon aihealueet ovat perus-, keski- ja ylimmän tason testeissä samat, vain vaatimustaso vaihtelee. Seuraava luettelo kattaa tutkinnon aihealueiden pääotsikot.

- A. Minä ja taustani
- B. Koti ja asuminen
- C. Jokapäiväinen elämä
- D. Sosiaalinen vuorovaikutus
- E. Matkustaminen
- F. Terveys ja hyvinvointi
- G. Työ
- H. Ympäristö ja maantuntemus
- I. Yhteiskunta

Yksityiskohtaisempi, kolmen testitason mukaan jaoteltu aihealueluettelo on liitteessä 2.

KIELENKÄYTTÖTARKOITUKSET

Kielenkäyttötarkoitukset eli funktiot ovat kaikilla testitasoilla suurin piirtein samat; tasoja erottaa ilmaisuilta vaadittu laajuus ja monipuolisuus. Perustasolla on tärkeää, että osallistuja pystyy ilmaisemaan tarkoituksensa ainakin alkeellisesti ja lyhyesti, keskitasolla edellytetään jo luontevampaa ja paremmin tilanteeseen soveltuvaa ilmaisua, ja ylimmällä tasolla osallistujan tulee pystyä tehokkaaseen ja luontevaan tilanteen ja tarkoituksen mukaiseen ilmaisuun. Seuraavassa luettelossa esitetään keskeiset testeihin sisältyvät kielenkäyttötarkoitukset.

- A. Asiatietojen antaminen ja kysyminen
- B. Oman suhtautumisen ilmaiseminen
- C. Tunteiden ja asenteiden ilmaiseminen ja kysyminen
- D. Asioiden hoitaminen
- E. Sosiaalisten käytänteiden ja normien mukaan toimiminen
- F. Viestinnän säätely

Funktiot esitellään kolmen testitason mukaan jaoteltuina liitteessä 3.

TESTITEHTÄVÄT

Yleisten kielitutkintojen testit koostuvat kaikilla testitasoilla viidestä osakokeesta, jotka ovat puheen ymmärtäminen, tekstin ymmärtäminen, puhuminen, kirjoittaminen sekä rakenteet ja sanasto. Perus- ja keskitason testeissä puhumistesti tehdään ainakin toistaiseksi kielistudiossa, ylimmän tason testi sisältää studio-osan lisäksi myös kasvokkaisen puhekokeen. Suomen kielessä puhumisen osakoe suoritetaan kuitenkin perustasolla haastatteluna.

PUHEEN YMMÄRTÄMISEN OSAKOE

Puheen ymmärtämisen tehtävissä käytetään materiaalina keskusteluja, haastatteluja, viestejä, ilmoituksia, kuulutuksia, uutisia, tiedotuksia ja mainoksia. Ensisijaisena tehtävätyyppinä on sisältökysymyksiin vastaaminen, ylimmällä tasolla mahdollisesti myös tiivistelmien tekeminen. Jotkin tehtävät kuullaan kaksi kertaa, joten niistä voidaan tehdä yksityiskohtaisiakin kysymyksiä. Kuultavan materiaalin pituus, sanasto ja aihepiirit kohdistetaan testitasolle sopivaksi samaan tapaan kuin tekstin ymmärtämisen osakokeessa, ja kysymykset laaditaan niin, ettei vastaaminen perustu pelkästään harvinaisten sanojen ymmärtämiseen. Lisäksi tasoja erottaa äänitteellä esiintyvien henkilöiden puhenopeus.

TEKSTIN YMMÄRTÄMISEN OSAKOE

Tekstin ymmärtämisen osakokeessa käytettäviä tekstityyppejä ovat mm. kirje, viesti, ilmoitus, mainos, uutinen, asiateksti ja kertomus. Ensisijaisena tehtävätyyppinä on sisältökysymyksiin vastaaminen. Perustason testissä tekstit ovat lyhyehköjä eivätkä sanastoltaan kovin vaativia. Keskitason testissä osa teksteistä on jo vähän pitempiä ja sanastoltaan monipuolisempia. Ylimmän tason testissä on yleensä yksi pitkäkö teksti ja useita lyhyempiä tekstejä. Tekstit ovat pääosin autenttisia.

Kysymykset laaditaan niin, että vastaaminen ei perustu vain harvinaisten sanojen ymmärtämiseen. Kysymykset kohdistetaan kullekin tekstityypille sopivimpiin asioihin: esimerkiksi mainoksesta voidaan kysyä mainostettavan tuotteen erityisominaisuuksia tai kauppaehtoja, uutisesta taas aihetta ja pääasioita. Keskitasolla osa kysymyksistä kohdistuu pitempiin tekstijaksoihin, jolloin kokonaisuuksien ymmärtämisen taito korostuu. Myös joitakin yksityiskohtiin liittyviä kysymyksiä esitetään. Erityisesti ylimmällä tasolla tekstin ymmärtämistä voidaan sisältökysymysten lisäksi testata niin, että tekstistä kirjoitetaan tiivistelmä.

PUHUMISEN OSAKOE

Puhumistaitoa mitataan perus- ja keskitasolla studiossa (poikkeuksena suomen kielen perustaso) tehtävillä, joissa esimerkiksi vastataan kysymyksiin, osallistutaan simuloituihin keskusteluihin, esitetään repliikkejä kuvatuissa sosiaalisissa tilanteissa, kuvataan jotakin ja kerrotaan jostakin asiasta vähän pidempään. Puhe äänitetään. Tehtävien laatimisessa ovat pohjana edellä esiteltyt aihealueet ja kielenkäyttö-

tarkoitukset, ja arvioinnissa kiinnitetään huomiota mm. ymmärrettävyyteen, selkeyteen ja luontevuuteen. Ylimmän tason puhumisen osakokeeseen sisältyy studiokokeen lisäksi myös kasvokkainen puhekoee, joka yleensä on yksilöllinen haastattelu. Kysymykseen voi joskus tulla myös parikeskustelu. Kasvokkainen puhekoee videoidaan.

KIRJOITTAMISEN OSAKOE

Kirjoittamistaitoa arvioidaan vähintään kahden erityyppisen tehtävän perusteella. Tehtävät ovat ohjattuja, ja ne sisältävät usein myös oheismateriaalia. Huomiota kiinnitetään sisällön ymmärrettävyyteen ja kielen luontevuuteen sekä ylempillä taitotasolla erityisesti tilanteeseen sopivuuteen.

RAKENTEIDEN JA SANASTON OSAKOE

Vaaditun sanaston laajuusero (perustasolla n. 2 000, keskitasolla n. 5 000 ja ylimmällä tasolla runsaat 10 000 sanaa sekä sanojen keskeiset johdokset) tulee ilmi siinä, kuinka paljon ja kuinka laajasti ja sujuvasti testiin osallistujan odotetaan pystyvän käsittelemään eri aihealueita. Esimerkiksi perustason testissä jo sanaston koko rajaa joidenkin aihealueiden käsittelyn suhteellisen kapea-alaiseksi.

Rakenteiden ja sanaston hallintaa testataan muutamalla erityyppisellä tehtävällä. Ajankäytön tehostamiseksi tehtävätyyppinä käytetään lähinnä monivalintaa ja aukkotäydennystä. Rakenteiden ja sanaston hallintaa testataan erillisellä osakokeella, koska niiden hallinta on hyvän kielitaidon edellytyksenä. Niiden hallinta tulee toki ilmi myös suullisissa ja kirjallisissa tuottamistehtävissä, mutta erillisellä osakokeella saadaan lyhyemmässä ajassa laajempi kuva erityyppisten rakenteiden ja sanaston hallinnasta kuin vain vapaata tuotosta arvioimalla. Myös arviointi on yhtenäisempää, kun suoritukset ovat keskenään samansisältöisiä.

SUORITUSTEN ARVIOINTI

Yleisten kielitutkintojen testitehtävät laaditaan taitotasoasteikon mukaisiksi niin, että osallistujien kielitaito tulee arvioiduksi mahdollisimman luotettavasti. Ymmärtämis-, kielioppi- ja sanastotehtävät arvioidaan yleensä pistein ja kirjoittamis- ja puhumistehtävät yleensä taitotasoasteikon avulla.

Testisuoritukset arvioidaan testikohtaisten arviointiohjeiden mukaisesti. Arviointi on kriteeriviitteistä: suoritusta verrataan tasokriteereihin, ei toisiin testisuorituksiin. Testisuoritusten arvioijina toimivat koulutetut arvostelijat. Arviointia tuetaan jatkuvan koulutuksen ja arviointityöstä saatavan palautteen avulla. Jotta kaikki testiin osallistuvat olisivat keskenään samassa asemassa, arvostelija ei saa olla testiin osallistuvan opettaja tai sukulainen. Osa suorituksista kaksoisarvioidaan arvioinnin yhdenmukaisuuden varmistamiseksi. Tarvittaessa käytetään useampiakin arvostelijoita.

TODISTUKSET

Yleisen kielitutkinnon suorittamisesta annetaan todistus. Todistuksesta käy ilmi osallistujan kielitaidon yleistasoarvio sekä erikseen tasoarviot puheen ymmärtämisen, tekstin ymmärtämisen, puhumisen, kirjoittamisen sekä rakenteiden ja sanaston hallinnan osalta. Todistuksen kääntöpuolella on taitotasoasteikko. Perustason testistä voi saada tasoarvion *alle 1, 1* tai *2*, keskitason testistä tasoarvion *alle 3, 3* tai *4* ja ylimmän tason testistä tasoarvion *alle 5, 5* tai *6*.

Jos jokin osakoe on jäänyt kokonaan suorittamatta tai on suoritettu vaillaanaisesti, todistukseen tulee maininta *ei voida arvioida*, eikä yleistasoarviota anneta.

ERITYISTUKEA TARVITSEVIEN KIELENTESTAUS

Yleisiin kielitutkintoihin voivat osallistua myös erityistukea tarvitsevat testattavat, joilla on esimerkiksi kuulo-, näkö- ja lukivaiveuksia. Ilmoittautumisen yhteydessä henkilön tulee esittää asianmukainen lääkärintodistus. Todistuksen lukihäiriöstä voi lääkärin lisäksi antaa myös erityisopettaja tai psykologi.

Erityistukea tarvitseva testattava osallistuu samaan testiin kuin muutkin. Hänet voidaan vapauttaa niistä osakoikeista, joihin hän vaikeuksiensa vuoksi ei voi osallistua. Mikäli haitta voidaan eliminoida yksilöllisillä testijärjestelyillä (mm. antamalla lisäaikaa, korvaamalla kirjallisia osioita suullisilla, vapauttamalla optisen lomakkeen täyttämistä, käyttämällä testeissä tietotekniikkaa, kuvamateriaalia, ääninauhaa tai tekstisuurenoksia), testauksen järjestäjien tulee pyrkiä käyttämään näitä keinoja mahdollisuuksien mukaan.

Testisuoritus arvioidaan samoin kriteerein, joita yleisten kielitutkintojen suoritusten arvioinnissa muutenkin käytetään. Lopullisessa arvioinnissa otetaan haittaste huomioon asiantuntijalausuntojen perusteella. Jos kaikki osakoheet eivät ole mukana testauksessa, yleistasoarviota ei anneta. Todistukseen tehdään merkintä erityistoimenpiteistä.

PERUSTASON TESTIN TAITOTASOJEN KUVAUKSET

Puheen ymmärtäminen

- 2 – Ymmärtää hitaahkoa, selkeää ja yksinkertaistettua puhetta, joka käsittelee jokapäiväisiä ja tuttuja asioita. Saa kuuntelemalla selville yksityiskohtia, helposti tunnistettavia tietoja ja toimintaohjeita tutuista ja helppotajuisista aiheista. Pitkät puhejaksot ja laajat kokonaisuudet saattavat kuitenkin olla mahdottomia ymmärtää.
- 1 – Ymmärtää hitaasta ja selkeästä puheesta aivan perustason ilmauksia, jotka liittyvät suoraan omaan elämään tai koskevat välitöntä konkreettista ympäristöä. Ymmärtää lyhyiden, selkeiden ja yksinkertaisten viestien ja kuulutusten keskeisen ajatuksen.

Tekstin ymmärtäminen

- 2 – Ymmärtää helposti lyhyitä, yksinkertaisia tekstejä. Ymmärtää pääasiat tuttuja aihepiirejä käsittelevistä teksteistä ja joitakin asioita myös yleisluonteisia aiheita käsittelevistä teksteistä.
- 1 – Löytää ennustettavissa olevaa tietoa yksinkertaisista teksteistä. Ymmärtää helposti yksinkertaisia lauseita, perussanontoja sekä tuttuja sanoja esimerkiksi ilmoituksista, luetteloista, ruokalistaista ja aikatauluista.

Puhuminen

- 2 – Selviää rutiininomaisissa puhetilanteissa, jotka vaativat yksinkertaista tiedonvaihtoa. Kielitaito rajaa kuitenkin paljolti sitä, mitä asioita puhuja pystyy käsittelemään. Viestin perillemeno edellyttää, että puhokumppani on valmis auttamaan puhujaa sanottavansa muotoilemisessa. Ääntäminen voi olla hyvin ei-kohdekielenomaista, mikä vaatii kuulijalta paljon ja vaikeuttaa viestin perillemeno.
- 1 – Osa kysyä ja vastata yksinkertaisiin kysymyksiin, jotka käsittelevät välittömiä, jokapäiväisiä tarpeita ja pystyy käyttämään yksinkertaisia kohteliaisuusmuotoja. Selviää kaikkein yksinkertaisimmissa puhetilanteissa, mutta viestintä on hidasta ja hyvin katkonaista ja joutuu käyttämään runsaasti ei-kielellisiä keinoja tullakseen ymmärretyksi.

Kirjoittaminen

- 2 – Pystyy kirjoittamaan suppeita, yksinkertaisia tekstejä jokapäiväisistä asioista. Teksti voi kuitenkin olla hajanaista, ja siinä esiintyy vaikeasti ymmärrettäviä ilmauksia.

- 1 – Pystyy kirjoittamaan erittäin lyhyitä tekstejä, kuten viestejä, postikortteja ja muutamia yksinkertaisia lauseita, jotka käsittelevät kirjoittajaa itseään. Teksti on sisällöltään hajanaista ja rakenteiltaan erittäin puutteellista, vaikkakin osin ymmärrettävää.

Kielioppi

- 2 – Hallitsee yksinkertaisimman peruskieliopin, mutta rakenteiden käyttö on vielä horjuvaa. Osaa muodostaa yksinkertaisia lauseita ja lyhyitä hieman monimutkaisempia virkkeitä. Jättää pois esimerkiksi sanojen päätteitä, artikkeleita ja prepositioita.
- 1 – Peruskieliopin hallinnassa on suuria puutteita. Osaa tuottaa lähinnä lyhyitä päälauseita. Rakenteiden käyttö on epä johdonmukaista ja rakenneosia jää pois. Käyttää sanoja usein sattumanvaraisessa muodossa.

Sanasto

- 2 – Tuntee hyvin perussanaston, mikä riittää tavanomaisiin tilanteisiin ja tuttujen asioiden käsittelyyn. Perussanastonkin aktiivinen käyttö saattaa kuitenkin olla vielä horjuvaa. Tuntee ja osaa käyttää vain muutamia idiomeja ja sanojen kollokaatioita joissakin tavallisimmissa yhteyksissä. Oikeinkirjoitus on epävarmaa ja epä johdonmukaista. Kyky päätellä oudon sanan merkitys on alkeellinen.
- 1 – Tuntee noin 500:n yleisimmän sanan perusermerkityksen tavallisimmissa yhteyksissä. Pystyy käyttämään kaikkein tavallisimpia arkipäivään ja itseensä liittyviä ilmauksia. Passiivinenkin sanavarasto on kuitenkin vielä suppea ja rajoittuu arkipäivään ja omaan itseen liittyviin aihepiireihin. Tunnistaa kaikkein tavallisimpien sanojen vastakohtia ja synonyymeja. Sanavarasto on varsin yksipuolinen, ja kyky päätellä oudon sanan merkitys puuttuu.

KESKITASON TESTIN TAITOTASOJEN KUVAUKSET

Puheen ymmärtäminen

- 4 – Ymmärtää normaalitempoista puhetta ja keskustelua yleisistä aihepiireistä, ja vain yksityiskohtia saattaa jäädä ymmärtämättä. Abstraktit aiheet, nopea puhekieli ja murteellisuudet tuottavat vaikeuksia.
- 3 – Ymmärtää pidempää puhetta, jos aihepiiri on suhteellisen tuttu. Ymmärtää keskeisen ajatuksen tavallisesta puheesta ja monista televisio- ja radio-ohjelmista, jotka koskevat ajankohtaisia asioita ja joissa puhe on selkeää ja normaalitempoista. Normaalitempoinenkin puhe tuottaa kuitenkin välillä vaikeuksia, jos aihepiiri on vieras tai jos puhejakso on pitkä.

Tekstin ymmärtäminen

- 4 – Ymmärtää vaivatta yleisiä aihepiirejä käsitteleviä tekstejä. Ymmärtää teksteistä pääsisällön, havaitsee tekstissä mainittujen asioiden keskinäiset yhteydet ja pystyy tekemään tekstin perusteella johtopäätöksiä. Muutamat yksityiskohdat ja tekstin sävyt voivat jäädä epäselviksi, ja tosiasioiden ja mielipiteiden välisen eron havaitsemisessa voi esiintyä ongelmia.
- 3 – Ymmärtää tavallisia tekstejä, jotka eivät vaadi aiheen tuntemusta. Saa selvän jokapäiväisiä asioita käsittelevän laajahkonkin tekstin pääasioista, mutta vaativammista teksteistä voi jäädä osia ymmärtämättä ja vieraamat aihepiirit saattavat tuottaa vaikeuksia.

Puhuminen

- 4 – Selviää melko hyvin myös vieraammissa viestintätilanteissa. Erottaa puheessaan ainakin jossain määrin muodollisen ja epämuodollisen kieli-muodon. Pystyy esittämään ja perustelemaan mielipiteensä ymmärrettävästi. Pystyy kertomaan ja kuvailemaan näkemäänsä, kuulemaansa ja kokemaansa. Joutuu vain harvoin käyttämään kiertoilmauksia arkielämän puhetilanteissa kielitaidon puutteellisuuden vuoksi.
- 3 – Selviää tavallisimmissa käytännön puhetilanteissa ja pystyy olemaan aloitteellinen jokapäiväisissä kielenkäyttötilanteissa. Puhe voi olla melko hidasta, mutta epäluontevia katkoja ei esiinny kovin paljon. Tulee ymmärretyksi siitä huolimatta, että siirtää äidinkielen tai muiden kielten rakenteita ja sanastoa kohdekieleen ja ääntäminen saattaa olla selvästi ei-kohdekielenomaista.

Kirjoittaminen

- 4 – Pystyy kirjoittamaan sekä yksityisiä että puolivirallisia tekstejä ja esittä-mään ajatuksiaan yhtenäisenä kokonaisuutena. Pystyy ilmaisemaan näkö-kantansa suhteellisen laajasti sekä korostamaan esityksessään keskeisiä seik-koja. Tekee eron virallisen ja epävirallisen kielimuodon välillä, mutta epäluontevia ilmauksia saattaa esiintyä satunnaisesti.
- 3 – Pystyy kirjoittamaan yksinkertaista, yhtenäistä tekstiä tavallisista aiheista. Teksti on sisällöltään ymmärrettävää, mutta jotkin epäselvät ilmaukset ja epäjohdonmukaisuudet katkaisevat kuitenkin paikoin lukurytmin.

Rakenteet

- 4 – Hallitsee jokseenkin kaikki peruskieliopin rakenteet hyvin. Tuntee myös joitakin monimutkaisia rakenteita, mutta niiden käyttö on vielä kaavamaisista. Kieliopillisia virheitä ja epätarkkuutta esiintyy vielä ajoittain harvinaisten ja monimutkaisten rakenteiden käytössä.
- 3 – Hallitsee melko hyvin peruskieliopin keskeiset rakenteet. Osaa muodostaa yleisimmät lausetyypit ja käyttää myös pidempiä ilmauksia. Vaikka raken-

teissa saattaa esiintyä epätarkkuutta ja kieliopin hallinta on vielä ajoittain epävarmaa, virheet eivät estä kommunikaatiota.

Sanasto

- 4 – Pystyy hallitsemallaan sanastolla viestimään olennaisen asian melko vaativissakin tilanteissa, mutta kielestä puuttuu ilmeikkyys ja kielelle ominainen sävy. Sanojen käytössä saattaa ilmetä silloin tällöin virheitä, mutta kielenkäyttäjät pystyy lähes aina korjaamaan ne itse. Hallitsee monien sanojen kollokaatiot useimmissa käyttöyhteyksissä.
- 3 – Hallitsee hyvin jokapäiväisiin tilanteisiin liittyvän sanaston. Tuntee ja osaa käyttää keskeisen sanaston vastakohtia ja synonyymeja erilaisissa käyttöyhteyksissä sekä hallitsee monia kaikkein tavallisimpia idiomeja.

YLIMMÄN TASON TESTIN TAITOTASOJEN KUVAUKSET

Puheen ymmärtäminen

- 6 – Ymmärtää vaikeuksitta kaikenlaista puhuttua kieltä silloinkin, kun kyse on syntyperäisen nopeasta puheesta, jos saa jonkin verran aikaa tutustua aksenttiin. Murteet ja hienot sävyerot saattavat kuitenkin tuottaa vaikeuksia.
- 5 – Ymmärtää pidempää, normaalitempoista kasvokkaista ja televisiosta ja radiosta kuultavaa puhetta silloinkin, kun asioiden välisiin suhteisiin vain viitataan eikä niitä ilmaista täsmällisesti. Ymmärtäminen vaatii kuitenkin jonkin verran ponnistelua. Ymmärtää monimutkaisia ohjeita ja pystyy seuraamaan monimutkaista argumentointia, jos aihepiiri on suhteellisen tuttu. Murteellisuudet tuottavat jonkin verran vaikeuksia.

Tekstin ymmärtäminen

- 6 – Ymmärtää käytännöllisesti katsoen kaikenlaista kirjoitettua kieltä. Pystyy havaitsemaan tyylieroja, mutta harvinaisten ilmausten merkitysvivahteet voivat joskus tuottaa vaikeuksia.
- 5 – Ymmärtää lähes vaikeuksitta rakenteellisesti ja kielellisesti monimutkaisia tekstejä ja myös oman aikamme kirjallisuutta. Sävyt ja merkitysvivahteet voivat kuitenkin aiheuttaa ymmärtämisongelmia.

Puhuminen

- 6 – Puhuu erittäin sujuvasti ja puheessa esiintyy vain satunnaisesti ei-kohdekielisiä piirteitä, kuten vierasta korostusta. Pystyy ilmaisemaan täsmällisesti hienojakin merkitysvivahteita, ja käyttää myös idiomaattisia ilmauksia monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Pystyy kuvailemaan monimutkaistakin aihetta sekä liittämään kuvaukseen alateemoja, kehittämään erilaisia näkökulmia ja päättämään esityksen sopivalla tavalla.

- 5 – Puhuu sujuvasti ilman, että olisi useinkaan selvää tarvetta hakea ilmauksia. Puheenvuorot ovat luontevia, yhtenäisiä ja sopivan pituisia. Pystyy esittämään selkeän, yksityiskohtaisen kuvauksen monimutkaisestakin aiheesta. Osaa käyttää idiomaattisia ilmauksia ja arkielämän sanontoja ja pystyy ilmaisemaan sävyeroja kohtalaisen hyvin.

Kirjoittaminen

- 6 – Pystyy kirjoittamaan erityyppisiä tekstejä lähes yhtä hyvin kuin äidinkielenen. Pystyy kirjoittamaan rakenteeltaan loogisia tekstejä vivahteikkaalla ja varmalla persoonallisella tyyllillä, joka sopii oletetulle lukijalle.
- 5 – Pystyy kirjoittamaan selkeää, yksityiskohtaista ja sujuvaa tekstiä erilaisista aiheista asiaan kuuluvalla tyyllillä. Kykenee esittämään ja perustelemaan mielipiteensä vaativastakin aiheesta. Harvinaisten sanojen ja monimutkaisten lauserakenteiden käyttö saattaa kuitenkin tuottaa vaikeuksia.

Rakenteet

- 6 – Osoittaa varmaa, joustavaa ja intuitiivista kielen rakenteiden hallintaa. Käyttää monipuolisesti monimutkaisia lause- ja diskurssirakenteita, jotka hallitsee johdonmukaisesti. Pienetkin virheet ovat harvinaisia.
- 5 – Hallitsee käytännöllisesti katsoen kaikki kieliopilliset rakenteet hyvin ja osaa myös varioida ilmaisuaan. Harvinaisissa rakenteissa saattaa vielä esiintyä satunnaista epätarkkuutta. Vähäinen määrä virheitä saattaa esiintyä, mutta kielenkäyttäjät pystyy korjaamaan ne lähes aina itse.

Sanasto

- 6 – Hallitsee sanaston varmasti lähes kaikissa tilanteissa ja sanavalinnat muistuttavat syntyperäisen kielenpuhujan tasoa. Ymmärtää ja osaa käyttää abstraktia, kuvailevaa ja idiomaattista kieltä sekä puhekieltä. Vaativimmasakin sanastossa esiintyy vain poikkeuksellisesti tuntemattomia sanoja. Kyky päätellä sanojen merkityksiä johtimien ja tekstiyhteyden perusteella on erinomainen.
- 5 – Ymmärtää ja osaa käyttää sanastoa, idiomeja ja puhekielen ilmauksia monipuolisesti. Hallitsee useita vaihtoehtoisia ilmauksia lähes kaikissa puhe- ja kirjoitustilanteissa. Abstraktien sanojen hallinnassa on satunnaista horjuvuutta.

AIHEALUEET

Seuraavaa aihealuejaottelua noudatetaan kaikissa testin osakokeissa. Yksittäisessä testissä käsitellään kuitenkin vain osaa tässä esitellyistä aihealueista.

	Aihealueet	Perustaso	Keskitaso	Ylin taso
A.	Minä ja taustani Osallistujan tulee pystyä kertomaan itsestään tai muista ja kysymään heiltä vastaavia tietoja, esim. perustiedot (nimi; myös kirjaimittain sanottuna, osoite, puhelinnumero, sukupuoli, ikä, syntymäpaikka ja -aika) kansallisuus perhe- ja ystävyysuhteet, perheenjäsenet koulutus, kielitaito ammatti, työpaikka, työttömyys ulkonäkö, luonne harrastukset ja oman mielenkiinnon kohteet (kulttuuri, urheilu yms.)	Vähintään nimeämällä, lyhyesti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen	Perusteellisemmin ja vivahteikkaammin kuin edellisellä tasolla	Laajemmin ja syvällisemmin kuin edellisillä tasoilla
B.	Koti, asuminen Osallistujan tulee pystyä keskustelemaan asumisestaan ja kysymään muiden asumisesta, esim. kotipaikka asuminen (vuokra- tai omistus-asunto, kerros-, rivi- tai omakotitalo, huoneet, kalustus) asuinalue (kaupunki/maaseutu, palvelut, viihtyisyys, harrastusmahdollisuudet) asuinolosuhteet ja asuntopolitiikka	Vähintään nimeämällä, lyhyesti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen	Perusteellisemmin ja vivahteikkaammin kuin edellisellä tasolla	Laajemmin ja syvällisemmin kuin edellisillä tasoilla

	Aihealueet	Perustaso	Keskitaso	Ylin taso
C.	Jokapäiväinen elämä Osallistujan tulee pystyä kertomaan jokapäiväisestä elämästään sekä kysymään toisten elämäntavoista, pääuutistapahtumista ja kulttuurista: • elämäntavat (omat ja yleiset) • päivärytmi, kellonajat • ostosten teko ja palvelujen käyttäminen (pankki, posti jne.) • kulutustavarat ja ruoat, ruoanlaitto • ateriointi kotona ja ravintoloissa • mitat kuten rahayksiköt, hinnat, koko, paino • joukkoliikenne ja yksityinen liikenne • ajankohtaiset tapahtumat (ymmärtäminen) • joukkoviestimet	Pääpiirteittäin vähintään nimeämällä, omaan elämään liittyvistä asioista suppeasti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen	Perusteellisemmin ja vivahteikkaammin, myös muista kuin omaan elämään liittyvistä asioista	Edellistä abstraktimmalla tasolla vertaillen ja analysoiden
D.	Sosiaalinen vuorovaikutus Osallistujan tulee pystyä viestimään sosiaalisissa tilanteissa, esim. • tutustuminen, tapaaminen ja esittäytyminen: henkilökohtaiset perustiedot (vrt. kohta A) • vierailukutsujen esittäminen ja vastaanottaminen ja näissä tilaisuuksissa isäntänä tai emäntänä ja vieraana esiintyminen • kohtelias kulttuurisidonnainen keskustelukäyttäytyminen (keskustelun aloittaminen, lopettaminen ja keskusteluun liittyminen, kiittäminen ja hyvästeleminen) • puhelinkäyttäytyminen • kirjalliset viestit tutuille ja tuntemattomille	Tuttavalisissa tilanteissa, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen, lähinnä suullisesti	Edellisten lisäksi myös puolivirallisissa tilanteissa	Edellisten lisäksi myös virallisissa tilanteissa, työpaikansa tai maansa edustajana

	Aihealueet	Perustaso	Keskitaso	Ylin taso
E.	Matkustaminen Osallistujan tulee pystyä selviytymään matkailuun liittyvissä tilanteissa, esim. tiedonhankinta matkakohteesta ja majoitusmahdollisuuksista matka- ja majoitusjärjestelyt, matkavakuutus joukkoliikenne (lähtö- ja saapumisaikojen selvittäminen, lipun osto, reitin ja matkustustavan valinta) kuulutukset ja kyltit kuluneuvoissa, tulleissa, julkisissa rakennuksissa ja rajalla maahantulo ja maastalähtö: passi- ja tullivirkailijoiden kanssa keskustelu (vrt. kohta A, henkilökohtaiset tiedot), matkan tarkoitus ja kesto, tullattavat tavarat, rahanvaihto hotellissa asioiminen tutustumiskäynnit, työvierailut ja koulutustilaisuudet tien neuvominen ja ajo-ohjeet, liikennemerkit ja -säännöt kulkuvälineen vuokraaminen ja huolto matkakohteen esittely ja neuvojen antaminen ongelmatilanteet: tavaroiden katoaminen, varkaudet, onnettomuudet	Lähinnä perusasioiden ymmärtäminen ja niistä kertominen suppeasti, perustanastoa käyttäen	Itsenäinen selviytyminen matkanjärjestelyistä	Edellisten lisäksi myös selviytyminen vastuunkantajana tai toisten matkalaisten edustajana
E.	Terveys ja hyvinvointi Osallistujan tulee selviytyä kohdekielellä joutuessaan viestimään esim. seuraavanlaisista asioista: vointi (paha olo, nälkä, jano, väsymys, mieliala, oma vointi, toisten voinnista kysyminen) ruumiinosat sairastuminen: ensiapu, lääkärissäkäynti, sairaala tapaturmat ja sairaudet häätätapauksessa toimiminen terveydenhuolto terveyskasvatus	Vähintään nimeämällä, lyhyesti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen	Perusteellisemmin kuin edellisellä tasolla	Vivahteikkaammin ja tarkemmin

	Aihealueet	Perustaso	Keskitaso	Ylin taso
G.	Työ Osallistujan tulee pystyä kertomaan työstään sekä kysymään toisten työstä esim. • perustiedot (työpaikka, työtoverit, esimiehet, kokoaikatyö, osa-aikatyö, työtyytyväisyys) • päivittäinen rutiini (työpäivän pituus, alku, loppu, vaiheet, tauot, vapaa-aika, työajan seuranta) • työvuosi (työjaksot, lomat, vuodenaikojen vaikutus työhön) • työkokemus (työtehtävien kuvaus, pätevyysvaatimukset) • oman työn vaatima kielitaito (posti, faksi, puhelin, sähköposti jne.) • oma ammatti, ammattiala ja lähialat • palkkaus, arvostus, ilmapiiri ja työssä viihtyminen • urakehitys ja uratoiveet • työturvallisuus ja ergonomia, vaaratekijät • työllisyys ja työttömyys • ammattiyhdistystoiminta (palkat ja työsuhde-edut) • kokoukset ja neuvottelut	Vähintään nimeämällä, lyhyesti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen	Perusteellisemmin ja vivahteikkaammin kuin edellisellä tasolla	Edellisten lisäksi laajemmin ja syvällisemmin myös yleisellä tasolla
H.	Ympäristö ja maantuntemus Osallistujan tulee pystyä kuvaamaan omaa maataan ja sen ympäristöoloja. Lisäksi tulee tuntea tärkeimpiä kohdekielisen alueen piirteitä ja pystyä kysymään niistä lisää, esim. • luonto, ympäristö ja ympäristönsuojelu, ympäristöuhat • väestö, elinkeinot • sää, ilmasto, vuodenajat • luonnonvarat	Lyhyesti ja yksinkertaisesti kuvaten	Laajempien kokonaisuuksien ymmärtäminen ja oman maan oloista kertominen yleisellä tasolla	Edellisiä abstraktimmalla tasolla vertaillen ja analysoiden (yleistiedon varassa)

	Aihealueet	Perustaso	Keskitaso	Ylin taso
I.	Yhteiskunta Osallistujan tulee pystyä välittämään ja vastaanottamaan tietoa oman ja toisen maan yhteiskuntajärjestelmästä, esim. • väestö (enemmistöt, vähemmistöt) • maan sijainti (naapurimaat, kansainväliset yhteydet) • koulutusjärjestelmä (tavoitteet, tehtävät, erilaiset oppilaitokset jne.) • uskonnot ja maailmankatsomukset • kieliolot • poliittinen järjestelmä (kansanedustuslaitos, hallitus ja valtion päämies, valtion ja kuntien hallinto, luottamusmiehet, virkamiehet) • historia (keskeiset vaiheet ja niiden vaikutukset) • talouselämä (tärkeimmät elinkeinot, työmarkkinat, yksityinen kulutus, julkinen talous, verotus, markkinatalous, EU, globaalistuminen) • sosiaaliturvajärjestelmä (hyvinvointiyhteiskunta, tuki kansalaisille) • oikeusturvajärjestelmä (oikeuslaitos, ihmisoikeudet, lainsäädäntö) • tasa-arvo (sukupuolten ja alueiden välinen, enemmistöt ja vähemmistöt)	Lähinnä perusasioiden ymmärtäminen ja niistä kertominen suppeasti, perus-sanastoa käyttäen	Laajempienkin kokonaisuuksien ymmärtäminen ja oman maan tilanteesta kertominen yleisellä tasolla	Edellisiä abstraktimmalla tasolla vertaillen ja analysoiden (yleistiedon varassa)

Kielenkäyttötarkoitukset eli funktiot

Kielenkäyttötarkoitukset eli funktiot ovat kaikilla testitasoilla periaatteessa samoja; tasoja erottaa vaadittu ilmaisulaajuus ja monipuolisuus. Perustasolla on tärkeää, että osallistuja pystyy ilmaisemaan tarkoituksensa ainakin alkeellisesti ja lyhyesti, keskitasolla edellytetään jo luontevampaa ja paremmin tilanteeseen soveltuvaa ilmaisua ja ylimmällä tasolla osallistujan tulee hallita kielenkäyttötarkoituksen ilmaiseminen tehokkaasti, luontevasti ja tilanteen vaatimusten mukaisesti.

	Funktiot	Perustaso	Keskitaso	Ylin taso
A.	Asiatietojen antaminen ja kysyminen, esim. • toteaminen, nimeäminen • kertominen, kuvaileminen, selostaminen • selittäminen, korjaaminen, tarkentaminen ja niiden pyytäminen • kysyminen, tiedusteleminen • myöntävästi ja kieltävästi vastaaminen	Suppeasti, perus-ilmauksia ja fraaseja käyttäen	Perusteellisemmin ja vivahteikkaammin, muodollisuusasteiltaan erilaisiin tilanteisiin paremmin sopeuttaen	Edellisiä abstraktimmalla tasolla ja myös virallisissa yhteyksissä
B.	Oman suhtautumisen ilmaiseminen, esim. • mielipiteiden ilmaiseminen ja kysyminen • puolesta ja vastaan väittäminen • samaa mieltä oleminen, väitteen hyväksyminen • eri mieltä oleminen, väitteen kiistäminen • tietoisuuden ja epätietoisuuden ilmaiseminen • varmuusasteen ilmaiseminen ja kysyminen • myönteinen ja kielteinen arviointi ja kommentointi ja niihin reagointi • aikomuksen ilmaiseminen • velvollisuuden ja välttämättömyyden ilmaiseminen	Suppeasti, perus-ilmauksia ja fraaseja käyttäen	Perusteellisemmin ja vivahteikkaammin, muodollisuusasteiltaan erilaisiin tilanteisiin paremmin sopeuttaen	Edellisiä abstraktimmalla tasolla ja myös virallisissa yhteyksissä

	Funktiot	Perustaso	Keskitaso	Ylin taso
C.	Tunteiden ja asenteiden ilmaiseminen ja kysyminen , esim. • ilon, mielihyvän, tyytyväisyyden ja toivon ilmaiseminen • surun, mielipahan, tyytymättömyyden ja epätoivon ilmaiseminen • neuvottomuuden, pettymyksen, vihastumisen, huolen ja pelon ilmaiseminen • kyllästymisen ja turhautumisen ilmaiseminen • kiinnostuneisuuden ja mieltymyksen tai epämieluisuuden ilmaiseminen • hämmästyksen ilmaiseminen • kiitollisuuden ilmaiseminen • hyväksymisen ja paheksumisen ilmaiseminen	Suppeasti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen	Perusteellisemmin ja vivahteikkaammin, muodollisuusasteiltaan erilaisiin tilanteisiin paremmin sopeuttaen	Edelleen monipuolisemmin ja vivahteikkaammin, tarkemmin ilmaisin
D.	Asioiden hoitaminen , esim. • ostaminen ja muu asioiminen • pyytäminen ja tilaaminen • ajan tms. sopiminen, varaaminen ja peruuttaminen • neuvojen kysyminen ja asioiden tiedustelu, avunpyyntö, avun tarjoaminen ja neuvojen antaminen • luvan pyytäminen ja antaminen • muistuttaminen, varoittaminen • rohkaiseminen	Suppeasti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen	Täsmällisemmin ja muodollisuusasteiltaan erilaisiin tilanteisiin paremmin sopeuttaen	Edelleen vivahteikkaammin sekä lisäksi virallisissa yhteyksissä (esim. kokoukset, neuvottelut)

	Funktiot	Perustaso	Keskitaso	Ylin taso
E.	Sosiaalisten käytänteiden ja normien mukaan toimiminen , esim. • tervehtiminen ja hyvästeleminen • puhuttelemine ja puhutteluun vastaaminen • itsensä ja toisen esitteleminen • puhelinkäyttäytyminen • hyvästeleminen ja siihen reagoiminen (myös puhelimesta) • anteeksipyyttäminen, pahoittelu, kiittäminen, kohteliaisuuksien ja onnittelujen esittäminen ja niihin vastaaminen • myötätunnon ilmaiseminen • terveisten lähettäminen ja välittäminen • kutsujen esittäminen ja vastaanottaminen • kohtelias kieltäytyminen • avun tarjoaminen	Lähinnä tuttavallisissa tilanteissa; suppeasti, jokseenkin tilanteeseen sopivasti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen	Tilanteisiin jo paremmin sopeuttaen, tuttavallisissa ja puolivirallisissa tilanteissa	Edelleen vivahteikkaammin sekä lisäksi virallisissa yhteyksissä kuten edustus-tehtävissä
F.	Viestinnän säätely , esim. • huomion kiinnittäminen • kohtelias keskeyttäminen, keskusteluun mukaan pääseminen • tarkennuskysymykset, toistaminen, kirjaimittain sanominen ja niiden pyytäminen • ymmärtämisen ja ymmärtämistä vaikeuksien viestiminen • ilmaisun korjaaminen ja täsmentäminen • epäröinti, täytesanojen käyttö • palautteen antaminen	Suppeasti, perusilmauksia ja fraaseja käyttäen, vivahteita erottelematta	Luontevampana osana viestintää	Luontevasti ja vivahteikkaasti

ENGLANNIN KIELI

NN (16.02.1958) on osallistunut yleisten kielitutkintojen englannin kielen keskita-
son testiin, jonka hyväksytystä suorituksesta voi saada tasoarvion 3–4. Yleisissä
kielitutkinnoissa kielitaidon arviointi perustuu kuuteen taitotasoon, jotka on
kuvattu todistuksen kääntöpuolella.

Suorituksen perusteella hänen kielitaitonsa on arvioitu seuraavasti:

Kielitaidon yleistasoarvio	4
Osataitojen arviot:	
Puheen ymmärtäminen	3
Puhuminen	4
Tekstin ymmärtäminen	4
Kirjoittaminen	4
Rakenteet ja sanasto	4

Tutkinnon suorituspaikka:

Tutkintopäivänä

MM
Kielitutkintotoimikunnan puheenjohtaja

Tämä tutkinto perustuu yleisistä kielitutkinnoista annettuun lakiin 668/1994 sekä
asetuksiin 669/1994 ja 116/1999.

Yleisten kielitutkintojen **keskitason** testin suorittanut henkilö on osallistunut kestoaltaan noin kolmetuntiseen kielitaitotestiin, jossa on tekstin ja puheen ymmärtämisen tehtäviä, kirjoittamis- ja puhumistehtäviä sekä sanasto- ja rakennetehtäviä.

Keskitason testissä täytyy mm.

- osoittaa kykynsä selviytyä vaativammissakin asiointitilanteissa ja ilmaista omia mielipiteitään
- ymmärtää keskeinen sisältö äänitteistä, joiden aiheet käsittelevät mm. ajankohtaisia ilmiöitä
- lukea autenttisia tekstejä ja ymmärtää niiden pääsisältö sekä osittain myös yksityiskohdat
- kirjoittaa yksityisiä tai puolivirallisia tekstejä
- osoittaa sanaston ja rakenteiden hallintaa

TAITOTASOKUVAUKSET

Ylin taso

6

Ymmärtää vaikeuksitta kaikenlaista puhuttua ja kirjoitettua kieltä. Ilmausten hienot sävyerot tuottavat enää harvoin vaikeuksia. Puhuu ja kirjoittaa erittäin sujuvasti tilanteeseen sopivalla tyyllillä, ja pystyy ilmaisemaan hienojakin merkitysvaihteita. Kieliopin ja sanaston hallinta on varmaa lähes kaikissa tilanteissa ja pienetkin puutteet ovat harvinaisia.

5

Ymmärtää pidempää, normaalitempoista kasvokkaista sekä mm. televisiosta ja radiosta kuultavaa puhetta, vaikka joskus ymmärtäminen vaatii jonkin verran ponnistelua. Ymmärtää rakenteellisesti ja kielellisesti monimutkaisia tekstejä ja oman aikamme kirjallisuutta. Puhuu ja kirjoittaa selkeästi ja sujuvasti erilaisista aiheista, mutta harvinaisten sanojen ja monimutkaisten lauserakenteiden käyttö saattaa kuitenkin tuottaa vaikeuksia. Hallitsee kieliopin ja sanaston yleensä hyvin ja monipuolisesti.

Keskitaso

4

Ymmärtää normaalitempoista kasvokkaista puhetta ja keskustelua yleisistä aihepiireistä sekä mm. televisiosta ja radiosta kuultavaa puhetta, mutta joitakin yksityiskohtia saattaa jäädä ymmärtämättä. Nopea puhekieli ja murteellinen puhe tuottavat kuitenkin vaikeuksia. Ymmärtää vaivatta yleisiä aihepiirejä käsitteleviä tekstejä, joskin muutamat tekstin välittämät sävyerot voivat jäädä epäselviksi. Selviää melko hyvin myös vieraammissa puhetilanteissa. Pystyy kirjoittamaan sekä yksityisiä että

puolivirallisia tekstejä ja esittämään ajatuksiaan yhtenäisinä kokonaisuuksina. Tekee puheessa ja kirjoituksessa eron virallisen ja epävirallisen kielimuodon välillä. Hallitsee peruskieliopin ja -sanaston hyvin.

3

Ymmärtää pidempää puhetta ja keskeisen ajatuksen monista televisio- ja radio-ohjelmista, jos aihepiiri on suhteellisen tuttu. Ymmärtää tavallisia tekstejä, jotka eivät vaadi aiheen tuntemusta. Normaalitemppoinen puhe ja vaativammat tekstit saattavat tuottaa vaikeuksia, jos puhejakso on pitkä ja aihepiiri vieras. Selviää tavallisimmissa käytännön puhetilanteissa ja pystyy kirjoittamaan yksinkertaista, yhtenäistä tekstiä tavallisista aiheista, vaikkakin kieliopilliset ja sanastolliset puutteet toisinaan vaikeuttavat ymmärtämistä. Hallitsee hyvin jokapäiväisiin tilanteisiin liittyvän sanaston ja peruskieliopin keskeiset rakenteet.

Perustaso

2

Ymmärtää selkeää ja yksinkertaistettua puhetta, joka käsittelee jokapäiväisiä ja tuttuja asioita. Ymmärtää helposti lyhyitä, yksinkertaisia tekstejä ja saa selville pääasiat tuttuja aihepiirejä käsittelevistä teksteistä. Selviää rutiininomaisissa yksinkertaista tiedonvaihtoa vaativissa puhetilanteissa, vaikka ääntäminen on vielä puutteellista. Pystyy kirjoittamaan suppeita, yksinkertaisia tekstejä jokapäiväisistä asioista, mutta teksti voi olla hajanaista. Hallitsee yksinkertaisimman peruskieliopin ja keskeisen perussanaston.

1

Ymmärtää hitaasta ja selkeästä puheesta yksinkertaisia perustason ilmauksia, jotka liittyvät suoraan omaan elämään tai koskevat välitöntä konkreettista ympäristöä. Pystyy löytämään tietoa yksinkertaisista teksteistä. Selviää kaikkein yksinkertaisimmissa puhetilanteissa, mutta puhe on hidasta ja hyvin katkonaista ja ääntämisessä on puutteita. Pystyy kirjoittamaan erittäin lyhyitä tekstejä, joissa on lukuisia kielellisiä puutteita. Tuntee kaikkein yleisimmän perussanaston ja joitakin peruskieliopin rakenteita.